

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2018 m. spalio 4 d.

„ES neturėtų žadėti to, ko negali padaryti“, – įspėja auditoriai

„ES neturėtų žadinti lūkesčių, kurie negali būti pasiekti“, – įspėja Europos Audito Rūmai (EAR) šiandien paskelbtoje savo metinėje ataskaitoje dėl ES biudžeto. Ataskaitos pratarinėje EAR pirmininkas Klaus-Heiner Lehne nurodo, kad visas ES biudžetas sudaro ne daugiau kaip 1 % visos ES bendrųjų nacionalinių pajamų. Dėl šios priežasties, ES privalo realistiškai vertinti, ką ji gali nuveikti už jai patikėtus pinigus, ypač dabar, kai artėja sekantis Sąjungos septynerių metų biudžeto ciklas. *„Išvada yra paprasta, – teigia Klaus-Heiner Lehne, – ES neturėtų žadėti to, ko ji negali padaryti“.*

Savo 2017 m. metinėje ataskaitoje auditoriai daro išvadą, kad ES finansinėse ataskaitose tikrai ir teisingai atspindima ES finansinė padėtis. Antri metai iš eilės jie pateikia sąlyginę (o ne neigiamą) nuomonę dėl finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų tvarkingumo. Kitaip sakant, didelė audituotų 2017 m. išlaidų dalis nebuvo reikšmingai paveikta klaidų.

Be to, su ES išlaidomis susijusių pažeidimų lygis toliau mažėjo, teigia auditoriai. Įvertintas klaidų lygis mokėjimuose 2017 metais buvo 2,4 % – t. y., mažesnis, palyginti su 3,1 % 2016 m. ir 3,8 % 2015 m. Tuo pat metu buvo pakankamai informacijos, kad galima būtų išvengti reikšmingos dalies klaidų ar jas aptikti ir ištaisyti, – pavyzdžiui kaimo plėtros mokėjimuose. Jei nacionalinės institucijos būtų panaudojusios šią informaciją klaidoms ištaisyti, įvertintas klaidų lygis būtų buvęs mažesnis už 2 % reikšmingumo ribą netgi didesnėje ES biudžeto dalyje.

Problemų išlieka, ypač tais atvejais, kai mokėjimai iš ES biudžeto atliekami remiantis paramos gavėjų pateiktomis anksčiau patirtų išlaidų deklaracijomis, pavyzdžiui kaimo plėtros ir sanglaudos srityse. Kita veikla, finansuojama tuo pačiu būdu, yra moksliniai tyrimai, mokymo programos ir pagalbos vystymuisi projektai.

ES išteklių iš Europos struktūrinių ir investicijų fondų naudojimas valstybėms narėms vis dar yra sudėtingas procesas, o ES biudžetas ir toliau patiria didelį spaudimą dėl mokėjimų, įsipareigotų ateinantiems metams. Priemonės, kuriomis siekiama padidinti 2017 m. biudžeto lankstumą buvo naudingos, teigia auditoriai, tačiau gali būti nepakankamos. Dėl didelio įsipareigojimų ir mažo mokėjimų lygio padidėjo neįvykdyti biudžetiniai įsipareigojimai. Jie išaugo iki 267,3 milijardo eurų.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos metinės ataskaitos pagrindines mintis. Visą ataskaitą rasite čia www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene T: (+352) 4398 47063 M: (+352) 691 55 30 63
Damijan Fišer – atstovas spaudai T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24
12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Auditorių nuomone, tai turėtų būti prioritetas planuojant ateinančią daugiametę finansinę programą.

2017 m. metinė ataskaita daugiausiai susijusi su ES išlaidomis pagal dabartinę (2014–2020 m.) daugiametę finansinę programą, bet taip pat apima ir ankstesnius metus. Klaus-Heiner Lehne teigimu, tai pabrėžia, jog didžiajai ES biudžeto daliai reikia kelerių metų nuo politinio sprendimo priėmimo iki faktinio lėšų skyrimo. Tai taip pat rodo, kaip svarbu išvengti problemų pradžioje, kadangi sprendimai dėl to, kaip ES turi panaudoti savo lėšas, turės įtakos dar daugelį metų.

Pastabos leidėjams

Europos Audito Rūmai yra nepriklausoma Europos Sąjungos audito institucija. Jų audito ataskaitos ir nuomonės yra labai svarbi ES atskaitomybės grandinės sudėtinė dalis – jos naudojamos, reikalaujant atskaitomybės iš tų, kurie yra atsakingi už ES biudžeto valdymą. Visų pirma tai Europos Komisijos, bet taip pat ir kitų ES institucijų ir įstaigų atsakomybė. Tačiau maždaug dviejų trečdalių – daugiausia gamtos išteklių ir sanglaudos – išlaidų atveju šią atsakomybę Komisija dalijasi su valstybėmis narėmis.

2017 m. ES išlaidos sudarė 137,4 milijardo eurų arba apie 270 eurų kiekvienam piliečiui. Šios lėšos sudaro apie 0,9 % ES bendrųjų nacionalinių pajamų ir apie 2 % visų ES valstybių narių visų viešojo sektoriaus išlaidų. 2017 m. „Gamtos išteklių“ sritis sudarė didžiausią mūsų visos audito populiacijos dalį (56 %), tuo tarpu, priešingai nei ankstesniais metais, „Sanglaudos“ išlaidų dalis buvo palyginti maža (8 %) dėl mažo patvirtintų išlaidų lygio.

Kiekvienais metais auditoriai tikrina ES finansines ataskaitas ir pateikia savo nuomonę dviem klausimais: ar finansinės ataskaitos yra teisingos ir patikimos ir koku mastu galima įrodyti, kad pinigai buvo gauti arba išleisti neteisingai (kitai sakant, ar išlaidos buvo teisėtos ir tvarkingos).

Nuo 2007 metų auditoriai teikė palankią nuomonę dėl ES finansinių ataskaitų. Tačiau nuo 1994 m. iki praėjusių metų nuomonė dėl išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo buvo neigiama kiekvienais metais.

„Palanki“ nuomonė reiškia, kad skaičiai atspindi teisingą ir nešališką vaizdą ir atitinka finansinės apskaitos taisykles. „Sąlyginė“ nuomonė reiškia, kad auditoriai negali pateikti palankios nuomonės, tačiau nustatytos problemos nėra paplitusios. „Neigiama“ nuomonė reiškia plataus masto problemas.

Siekdami parengti šią audito nuomonę, jie testuoja operacijų imtis, siekdami gauti statistiškai pagrįstus įverčius, parodančius, koku mastu pajamos ir įvairių sričių išlaidos yra paveiktos klaidų. Jie nustato įvertintą klaidų lygį palyginti su 2 % reikšmingumo riba, kurią viršijus pajamos ir išlaidos laikomos netvarkingomis. Įvertintas klaidų lygis nėra sukčiavimo, neefektyvumo ar išekvojimo matas, tai – įvertis pinigų, kurie neturėjo būti sumokėti iš ES biudžeto, nes buvo panaudoti visapusiškai nesilaikant atitinkamų ES ir nacionalinių taisyklių.

2017 m. iš maždaug 700 audituotų operacijų auditoriai nustatė 13 įtariamo sukčiavimo atvejų (2016 m.: 11). Šie atvejai buvo perduoti ES kovos su sukčiavimu tarnybai OLAF.

Vertindami 2017 metus, auditoriai sanglaudos srityje išbandė naują metodą, leidžiantį geriau atskleisti, kur trūkumai nuolat kartojasi, – tiek Europos Komisijoje, tiek valstybėse narėse. Ši

naujovė skatina atskaitomybę ir padeda dar labiau pagerinti ES finansų valdymą. Kitais metais jie siekia projektą išplėsti į kitas išlaidų sritis.

Metinę ataskaitą dėl ES biudžeto, metinę ataskaitą dėl Europos plėtros fondų ir apibendrinantį dokumentą „2017 m. ES auditas trumpai“ galima rasti čia:

<http://www.eca.europa.eu/lt/Pages/AR2017.aspx>